

Karel Vůjtek
Epilog talentovaného tvůrce

Kdo se přišli zkraje roku 2017 rozloučit s prozaikem, publicistou, básníkem, dramatikem a nakladatelem Václavem Chytil, vl. jm. Vítězslavem Bělovským, sotva asi předpokládali, že v roce spisovatelových nedožitych 75. narozenin budou číst dvě díla z jeho pozůstalosti.

Kamarádi (Tilia 2018) jsou v podstatě lineárně vyprávěný příběh čtyř kamarádů (a jejich partnerek): Arona, Karuna, Vilyho a Emany, který jediný z nich je z Prahy. Hlavní postava Aron je z Orlové, ale po různých stěhováních žije s rodiči v Praze a jak se svěřuje novému kamarádovi, vlastně ani neví, kde je doma, Karun má své doma v Mostech u Jablunkova a Vily je z Rychnova. Jejich společný příběh začíná přijetím ke studiu publicistiky na Karlově univerzitě. Dobu expozice můžeme určit např. podle bourání Stalínova pomníku na Letné, i děj se posunuje na pozadí společenských událostí; zmiňuje se obrodný proces, tehdy známý časopis UK i týdeník Student aj.

Není důležité vypisovat děj, ten čtenář jistě raději prožije sám, všimněme si jiného: během četby registrujeme určitou proměnu. Poklidný tok vypravování pozvolna zrychluje, próza nabírá na tempu a bezprostřednosti. Jaksi automaticky, aniž bychom o tom museli přemýšlet, se objevují na svých místech slova, která tam patří. „Prostě se mi podařilo najít způsob, jak popisovat co vidím... Vlastně ne já, ale ta postava v příběhu, skrz niž se všechno vypravuje... Ne slovy, nýbrž zrakem a dialogem,“ říká Aron. Opět je to Václav Chytil, autor *Chodců v soumraku* (2011) a těch nejlepších knižně či na internetu publikovaných povídek.

Je zřejmé, že po zákonu Aristotelovy poetiky od zápletky, neboť ta přechází s pronájemem hospody Zátíší i do pozdějších vztahů, vše směřuje ke katarzi, kterou ostatně projdou postupně všichni, přičemž ta Aronova je doslova sebezničující. „Žádné bolesti neměl, cítil jen obrovskou únavu a nesnesitelnost života.“ Následuje hospitalizace na psychiatrickém oddělení nemocnice s diagnózou endogenní deprese a pobyt v lázních, v nichž poznáváme Lázně Jeseník. Odjezdem z Prahy do rodné Orlové proces očištění pokračuje.

Druhá část vstupuje přímo do děje 17. listopadem 1989, aby se retrospektivními i opticky znatelnými prostřihy autor vracel do dnů okupace a dvacetiletí po ní, do doby, jež proměňuje i životy a postoje kamarádů a vlastně celé generace sedmdesátníků. Dějištěm příběhu se stává Ostrava, kde se Aron s Karunem po čase setkávají a prožívají i polistopadovou dobu (Aron zde nachází svoji budoucí ženu). Na ploše čtyřiaadvaceti stran, maně nám připomínajících P. S. v Chodcích v soumraku, V. Chytil příběh dopověděl. Nemůžeme však nevidět, že měl dostatek materiálu i na generační román, kdyby život drasticky nerozhodl po svém a jinak. A měl vůbec takový záměr?

S *Kamarády* vyšel na cestu za čtenáři i výbor z Chytilovy reflexivní lyriky **V blízkosti našel jsem svou skrýš** (Tilia 2018) s doprovodnou informací, že jde o výběr básnických pokusů ze zrušených deníků. Už svým zařazením do zápisníků byl vlastně předurčen charakter básní jako souputníka života, práce a tvorby autora i jeho vnitřní samoty. Kdo si chce vytvořit komplexnější portrét spisovatele Václava Chytila, neměl by sbírku minout. V závěru ještě dodejme, že obě práce vydala Štěpánka Bělovská – Tilia (postarala se také o výtvarnou podobu *Kamarádů*, ta je u knihy

veršů ještě prací autora) za spolupráce Dorothey Bělovské a příspěví Miroslava Bělovského.

Vloženo na stránky Haló, Ostrava! dne 8. 9. 2018